

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 5127
Αριθμ. Πρωτ. Αίτησ. Κατ. Εγγράφων: 928
Ημερομ. Κατάθεσης: 6/5/2025

Αθήνα, 06.05.2025

ΕΡΩΤΗΣΗ ΚΑΙ ΑΙΤΗΣΗ ΚΑΤΑΘΕΣΗΣ ΕΓΓΡΑΦΩΝ (ΑΚΕ)

Προς τους Υπουργούς:

- 1) Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών**
- 2) Περιβάλλοντος και Ενέργειας**

Θέμα: Οι εξαγγελίες της ΔΕΗ για τη Δυτική Μακεδονία: ένα σχέδιο για την «πράσινη μετάβαση» ή για την ανακύκλωση του παλιού ενεργειακού μοντέλου με δημόσιο χρήμα;

Κατά τη διάρκεια της πρόσφατης επικοινωνιακής φιέστας στη Δυτική Μακεδονία ο Πρόεδρος της ΔΕΗ, Ο κ. Στάσης παρουσίασε 12 δράσεις που, σύμφωνα με τον ίδιο, σηματοδοτούν τη μετάβαση της Δυτικής Μακεδονίας στη νέα ενεργειακή εποχή. Στην πραγματικότητα, όμως, οι εξαγγελίες αυτές όχι μόνο δεν διασφαλίζουν μια δίκαιη και βιώσιμη μετάβαση για την περιοχή, αλλά επαναφέρουν με άλλο πρόσωπο το παλιό, αναχρονιστικό ενεργειακό μοντέλο.

Ανακοινώθηκαν:

- Μονάδες φυσικού αερίου (μετατροπή Πτολεμαΐδας 5 το 2026 σε μονάδα φυσικού αερίου, νέα ΣΗΘΥΑ με φυσικό αέριο για τηλεθέρμανση, μονάδα φυσικού αερίου για υποστήριξη του DataCenter), σε αντίθεση με τις δεσμεύσεις για πλήρη απεξάρτηση από ορυκτά καύσιμα. Αντί για πράσινη μετάβαση, έχουμε μια «μετάβαση στο φυσικό αέριο» με αβέβαιο κόστος και αμφίβολη βιωσιμότητα, μετακυλίνοντας το κόστος στους πολίτες.
- Μονάδα καύσης απορριμμάτων, χωρίς κανέναν ουσιαστικό διάλογο με την κοινωνία και με άγνωστες περιβαλλοντικές επιπτώσεις.
- Έκδοση εταιρικού ομολόγου μόλις 5 εκ. ευρώ, που παρουσιάστηκε ως μέσο συμμετοχής της κοινωνίας, αλλά στην πράξη αποτελεί εμπαιγμό προς τους πολίτες της Δυτικής Μακεδονίας. Την ίδια ώρα, οι Ενεργειακές Κοινότητες αποκλείονται από κάθε σχεδιασμό.
- Έργα ΑΠΕ και αντλησιοταμίευσης, χωρίς διαβούλευση και χωρίς εγγυήσεις για την προστασία των φυσικών πόρων και την αναλογική ωφέλεια για την τοπική κοινωνία.
- Αποκαταστάσεις εδαφών με πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης, όταν με βάση την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει», η ΔΕΗ όφειλε να καλύψει αυτά τα έργα από ίδιους πόρους. Δυστυχώς όμως με την τροποποιητική σύμβαση μεταξύ Δημοσίου, ΔΕΗ, Μετάβαση Α.Ε για την μεταβίβαση των εδαφών επιλέχθηκε διαδικασία που είναι εις βάρος των λιγνιτικών περιοχών και προς όφελος της ιδιωτικής ΔΕΗ. Η κυβέρνηση επιλέγει να αφαιρέσει ζωτικούς πόρους από την οικονομία της περιοχής για να καλύψει υποχρεώσεις της ΔΕΗ. Πρόκειται για σκανδαλώδη εκτροπή του σκοπού του Ταμείου. Ως προς το ζήτημα των αποκαταστάσεων των λιγνιτικών εδαφών έχουμε καταθέσει σωρεία ερωτήσεων χωρίς να έχουμε λάβει πειστικές απαντήσεις.
- Ασάφεια και αντιφάσεις για τις εκτάσεις που μεταβιβάζονται στη Μετάβαση Α.Ε.

Ενώ στην προγραμματική σύμβαση μεταξύ ΜΕΤΑΒΑΣΗ Α.Ε- ΔΕΗ ΑΕ και Ελληνικό Δημόσιο προβλέπεται η μεταβίβαση 97.008 στρ. από την ΔΕΗ ΑΕ στην Μετάβαση ΑΕ. Ο Πρόεδρος της

ΔΕΗ αναφέρθηκε σε 80.000 στρ. επιβεβαιώνοντας το καθεστώς αδιαφάνειας και την αυθαίρετη διαχείριση δημόσιων υποθέσεων. Θυμίζουμε ότι οι αρμόδιοι υπουργοί δεσμευόντουσαν ότι η ΔΕΗ θα μεταβίβαζε στις τοπικές κοινωνίες των 50% των εκτάσεων. Ακόμα μια υπόσχεση που δεν τηρήθηκε, ακόμα μια απόφαση που εξυπηρετεί τα συμφέροντα της ιδιωτικής ΔΕΗ εις βάρος των συμφερόντων των λιγνιτικών περιοχών.

Επιπλέον, δεν έγινε καμία ουσιαστική αναφορά:

- Στην ανάγκη ενεργού συμμετοχής των πολιτών και των θεσμικών φορέων της περιοχής στον σχεδιασμό και την υλοποίηση της μετάβασης.
- Στις Ενεργειακές Κοινότητες, οι οποίες παραμένουν αποκλεισμένες από κάθε αναπτυξιακή πρωτοβουλία.
- Στο πώς το Mega DataCenter και το Μουσείο Ενέργειας θα ενταχθούν σε μια συνεκτική στρατηγική ανάπτυξης και όχι σε έναν κατάλογο αποσπασματικών εξαγγελιών.

Η τοπική κοινωνία της Δυτικής Μακεδονίας δικαιούται ξεκάθαρες απαντήσεις και πραγματική συμμετοχή. Η εποχή των κλειστών αποφάσεων, των αδιαφανών σχεδιασμών και της ανακύκλωσης παρωχημένων μοντέλων πρέπει να τελειώσει. Η λεγόμενη «δίκαιη μετάβαση» δεν μπορεί να είναι εργαλείο δημοσίων σχέσεων.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, ερωτώνται οι αρμόδιοι Υπουργοί:

1. Θεωρείτε ότι η προώθηση τριών νέων μονάδων ορυκτού αερίου συνιστά "πράσινη μετάβαση"; Πώς συμβιβάζεται αυτό με τις εθνικές και ευρωπαϊκές δεσμεύσεις για απεξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα;
2. Ποια έργα αποκατάστασης θα χρηματοδοτηθούν από το Ταμείο Ανάκαμψης και με ποιο ποσό; Η επιλογή της απαλλαγής της ΔΕΗ από την υποχρέωση να χρηματοδοτήσει με ίδια μέσα την αποκατάσταση των εδαφών που ρύπανε συμβαδίζει με τις εθνικές και ευρωπαϊκές περιβαλλοντικές αρχές;
3. Ποιος αποφασίζει τελικά για τις εκτάσεις που αποδίδονται στη Μετάβαση Α.Ε.; Ισχύει η σύμβαση που κυρώθηκε με νόμο ή έχουν προχωρήσει σε αυθαίρετες αλλαγές; Ποιος ελέγχει αυτές τις διαδικασίες;
4. Γιατί απουσιάζουν οι Ενεργειακές Κοινότητες από τον ενεργειακό σχεδιασμό και τη χρηματοδότηση; Προτίθεται το Υπουργείο να προχωρήσει σε πολιτικές και χρηματοδοτικές εργαλεία που θα τις ενισχύσουν ουσιαστικά;
5. Ποια είναι η πρόοδος της συμφωνίας για το Mega DataCenter και πότε αναμένεται η ολοκλήρωσή της; Ποιο είναι το όφελος για την τοπική κοινωνία;
6. Προτίθεται το Υπουργείο να εντάξει την ίδρυση του Μουσείου Ενέργειας σε ένα συνεκτικό σχέδιο ανάδειξης της βιομηχανικής κληρονομιάς της Δυτικής Μακεδονίας, αντί να αποτελεί απλώς μια ασαφή υπόσχεση;

Αίτηση Κατάθεσης Εγγράφων (ΑΚΕ)

Παρακαλούνται οι αρμόδιοι Υπουργοί όπως καταθέσουν στη Βουλή, εντός της προθεσμίας των 30 ημερών που προβλέπεται στην παρ. 3 του άρθρου 133 του Κανονισμού της Βουλής των Ελλήνων:

1. Τη μελέτη σκοπιμότητας και βιωσιμότητας για τη μετατροπή της μονάδας Πτολεμαΐδα 5 σε μονάδα φυσικού αερίου.

2. Τις τεχνικές και οικονομικές μελέτες για τη Σ.Η.Θ.Υ.Α. που προβλέπεται να καλύψει τις ανάγκες τηλεθέρμανσης, καθώς και αναλυτικά στοιχεία κόστους και επιμερισμού του στους καταναλωτές.
3. Το σχέδιο σύμβασης συνεργασίας με τους hyperscalers για τη δημιουργία του Mega DataCenter και την εκτίμηση οφέλους για την τοπική οικονομία.
4. Τα πλήρη χρηματοδοτικά σχέδια για τα έργα αποκατάστασης εδαφών και αποσύρσεων, με σαφή διάκριση μεταξύ ίδιων πόρων της ΔΕΗ και πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.
5. Την αναλυτική καταγραφή των εκτάσεων που πρόκειται να μεταβιβαστούν από τη ΔΕΗ στη Μετάβαση Α.Ε., όπως προβλέπεται στην Προγραμματική Σύμβαση.
6. Οποιαδήποτε απόφαση ή σχετικό έγγραφο που αφορά στη δημιουργία μονάδας ενεργειακής αξιοποίησης απορριμμάτων στη Δυτική Μακεδονία.
7. Την αναλυτική λίστα έργων ΑΠΕ και έργων αποθήκευσης ενέργειας της ΔΕΗ στην περιοχή, με τις σχετικές άδειες, φορείς υλοποίησης και χρονοδιαγράμματα.

Οι ερωτώντες Βουλευτές

Πέρκα Θεοπίστη (Πέτη)

Αναγνωστοπούλου Αθανασία (Σία)

Ζεϊμπέκ Χουσεϊν

Ηλιόπουλος Αθανάσιος (Νάσος)

Τζούφη Μερόπη